การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี สำหรับนักเรียน ขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) พัฒนาหลักสูตร 3) ทดลองใช้ หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านเขาข้าง อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 32 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) ประเด็นสนทนากลุ่ม 4) แบบทดสอบ 5) แบบบันทึกพฤติกรรม 6) แบบสังเกตพฤติกรรม 7) แบบประเมินผลงานนักเรียน 8) แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียน 9) แบบ สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t – test แบบ Dependent และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis )

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร เรื่องมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนขั้นมัธยมศึกษาตอนตัน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และเน้น การประเมินผลตามสภาพจริง 2) หลักสูตรประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลา เรียน แนวทาง การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การประเมินผล และแผนการสอน 10 แผนการสอน ขอบข่ายเนื้อหา ประกอบด้วย ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ท้องถิ่น เทศกาล งานประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญใน ท้องถิ่น โรงแรมสถานที่พัก ร้านอาหาร และผลิตภัณฑ์ ของฝากของที่ระลึกในท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น คุณสมบัติทั่วไปของการเป็นมัคคุเทศก์ และการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผู้เขี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบของ หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม 3) นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านเขาข้าง อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ในชุมนุมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น โดยผู้วิจัย ครูผู้สอนกิจกรรมชุมนุม ผู้รู้ในท้องถิ่น และมัคคุเทศก์ อาชีพเป็นผู้สอน จำนวน 25 คาบ คาบละ 50 นาที และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ เกี่ยวกับมัคคุเทศก์ท้องถิ่นก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนสามารถจัดทำ ขึ้นงานได้ระดับดีมาก เช่น แผ่นพับ หนังสือเล่มเล็ก นิทาน แต่งกลอน เกี่ยวกับการนำเที่ยว และปฏิบัติหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ ท้องถิ่นได้ และมีความคิดเห็นที่ดีต่อหลักสูตร และหลักสูตรควรปรับปรุงเรื่องระยะเวลาในการสอนให้มีความ ยึดหยุ่นและสอดคล้อง กับเนื้อหา

The purpose of this research was to develop of the local guide curriculum of Saiyok district Kanjanaburi province for junior secondary school students which consisted of 4 stages as follow: (1) the study of the fundamental data (2) the development of curriculum (3) the implementation of the curriculum and (4) the evaluation of curriculum. The curriculum was implemented with secondary school students for twenty-five periods.

The instruments employed were interview forms, questionnaires, focus group guideline, evaluation forms, behaviors record, behavioral observation forms, students work assessment form, opinion questionnaire, informal interview forms. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t- test dependent and content analysis. The research findings were as follow:

1) The fundamental data investigation revealed that : students and other persons who involved in the curriculum development would like to develop the local guide curriculum of Saiyok district, Kanjanaburi province. The students seeked knowledge from real situation and teacher evaluated by authentic assessment. 2) The designed curriculum consisted of principles, objectives, structure, course description, contents, time on task, instructional guideline, instructional media, measurement and evaluation and ten lesson plans. The contents of curriculum consisted of local history and geography, local festivals, culture and traditions, local travel attractions, hotels, guest houses, restaurants, local products, and souvenirs, conservation of natural resources, general qualification and quality of local guide and their functions. The experts assessment indicated that the components of the curriculum was relevant and suitable. 3) The curriculum was implemented with secondary school students in Ban Khao Chang school Saiyok district, Kanjanaburi province for twenty - five periods. 4) The results of curriculum evaluation and development indicated that students pre - post knowledge testing scores towards the local guide curriculum were statistically significant different at the level of 0.05. The students could produce pieces of work and process relevant to the guide's functions and had a positive attitude towards the local guide curriculum. It was also recommended that during the implementation of the curriculum, time on task should be flexible according to the contents.